

ZGODA NA SEDACJĘ WZIEWNĄ PODTLENKIEM AZOTU

Nazwisko i imię pacjenta:

PESEL pacjenta:

Wiek: Waga: Wzrost:

Godzina ostatniego posiłku:

Godzina ostatniego przyjęcia płynów:

Data: Godzina:

Nazwisko i imię opiekuna:

PESEL opiekuna: Telefon opiekuna:

**Oświadczam, że zostałam(em) wyczerpująco i jasno
poinformowana(y) o:**

1. Celu i metodach wykonania zabiegu
2. Alternatywnych metodach leczenia
3. Następstwach odstąpienia od wykonania zabiegu
4. Wskazaniach i przeciwwskazaniach do wykonania zabiegu
5. Czasie trwania zabiegu i minimalnej ilości wizyt
6. Możliwych powikłaniach i negatywnych następstwach
7. Przewidywanych efektach zabiegu
8. Zachowaniu się w trakcie zabiegu
9. Postępowaniu po zabiegu

Cele i metody wykonania zabiegu

Sedacja jest definiowana jako stan ograniczonego poziomu świadomości wywołany metodami farmakologicznymi, który pozwala pacjentowi na zachowanie reakcji stosownych do fizycznych bodźców lub poleceń słownych. Pacjent w sedacji nie odczuwa lęku, mimo że ma ograniczoną orientację i zmniejszoną zdolność koncentracji uwagi, współpracuje z wykonującym zabieg. Zachowane są odruchy obronne i wydolność oddechowa. Bardzo szybko powraca do pełnej świadomości.

Podtlenek azotu („gaz rozweselający”) jest bezbarwnym, bezzapachowym gazem o lekko słodkawym smaku, który jest używany w trakcie leczenia stomatologicznego celem uspokojenia oraz rozluźnienia zestresowanego pacjenta. Wdychany podtlenek azotu wywołuje uczucie euforii oraz odprężenia. W trakcie sedacji pacjent może odczuwać także zawroty głowy, uderzenia gorąca oraz mrowienie — głównie na skórze twarzy, rąk i stóp.

W warunkach gabinetu stomatologicznego podtlenek azotu nie ma możliwości wywołania głębokiej narkozy lub snu — pacjent może swobodnie przełykać, mówić oraz kaszleć, a także pozostaje przytomny i oddycha samodzielnie.

Alternatywne metody leczenia

- **Psychoterapia**
- **Metody medycyny naturalnej** pozwalające na zmniejszenie odczuwania stresu i bólu, tj.:
 - akupresura
 - refleksoterapia
 - aromaterapia
- **Sedacja farmakologiczna doustna** – np. w formie tabletek lub syropów
- **Znieczulenia miejscowe** w formie zastrzyku
- **Sedoanalgezyja dożylna** – podanie silnych leków uspokajających i nasennych drogą dożylną
- **Znieczulenie ogólne** – pełna narkoza

Następstwa odstąpienia od wykonania zabiegu

W przypadku odstąpienia od zabiegu sedacji wziewnej podtlenkiem azotu oraz niezastosowania metody alternatywnej należy oczekiwać, przy pacjentach nadpobudliwych nerwowo oraz z objawami dentofofii, nasilonych objawów pobudzenia oraz stresu związanego z leczeniem stomatologicznym.

Wskazania do sedacji wziewnej podtlenkiem azotu

- Silny lęk przed leczeniem stomatologicznym — pacjenci, u których lęk uniemożliwia wykonanie zabiegu w znieczuleniu miejscowym.
- Dentofoobia i paniczne reakcje podczas kontaktu ze stomatologiem — gdy lęk jest główną przeszkodą w leczeniu.
- Nadmierny odruch wymiotny — u pacjentów z nasilonym odruchem gardłowym utrudniającym procedury w jamie ustnej.
- Nadpobudliwość psychoruchowa lub ograniczona zdolność współpracy — dzieci z trudnościami w utrzymaniu spokoju, osoby z lekkimi zaburzeniami rozwoju lub niepełnosprawnością intelektualną, gdy współpraca jest wystarczająca, ale utrudniona.
- Pacjenci wymagający dłuższych, nieprzyjemnych lub traumatycznych procedur — ekstrakcje, leczenie kanałowe, zaawansowane zabiegi chirurgiczne w warunkach ambulatoryjnych, gdy sedacja może poprawić komfort i warunki pracy zespołu.
- Pacjenci z przeciwwskazaniami do silniejszych form sedacji lub znieczulenia ogólnego — gdy potrzebne jest jedynie umiarkowane uspokojenie i utrzymanie kontaktu z pacjentem.
- Stany lękowe współistniejące z przewlekłą chorobą somatyczną — gdy kontrola lęku pozwala na bezpieczne wykonanie zabiegu, a zastosowanie innych technik jest ryzykowne.
- Pacjenci wymagający współpracy podczas procedury diagnostycznej lub terapeutycznej — uspokojenie ułatwia wykonywanie precyzyjnych czynności.
- Wszystkie zabiegi diagnostyczno-terapeutyczne z przewidywanymi nieprzyjemnymi odczuciami pacjenta

Wskazania szczególne (pediatria i specjaliści)

- Dzieci, które boją się zabiegów, ale potrafią oddychać przez nos i współpracować z personelem.
- Pacjenci z lękiem separacyjnym lub trudnościami adaptacyjnymi do środowiska medycznego, u których krótkotrwała sedacja poprawi przebieg wizyty.

Przeciwwskazania do sedacji wziewnej podtlenkiem azotu

- Niedrożność dróg oddechowych lub niemożność oddychania przez nos (np. katar, zapalenie gardła, zapalenia zatok obocznych nosa, zapalenie ucha)
- Przerost migdałków z ustnym torem oddechowym
- Ciężkie choroby układu oddechowego z ryzykiem hipowentylacji lub retencji CO₂, w tym ciężkie przewlekłe obturacyjne choroby płuc
- Pneumothorax lub inne stany z obecnością przestrzeni gazowej w organizmie, które mogą się rozszerzać
- Ostre rozdęcie jelitowe lub niedrożność przewodu pokarmowego

- Obecność wewnątrzgałkowej bańki gazowej po operacjach okulistycznych
- Uczulenie lub reakcja alergiczna na składniki aparatury, która uniemożliwia bezpieczne stosowanie maski
- Narkomania, choroba alkoholowa
- Psychozy, ciężkie zaburzenia psychiczne lub skłonność do nagłych, niekontrolowanych reakcji psychotycznych
- Wrodzona wada serca
- Niedobór witaminy B12 lub choroby powodujące zaburzenia metabolizmu witaminy B12 (np. anemia złośliwa, ciężkie choroby szpiku) — ze względu na wpływ podtlenku azotu na metabolizm B12
- Ciężka niedokrwistość lub inne ciężkie zaburzenia metaboliczne wymagające konsultacji przed sedacją
- Stwardnienie rozsiane, porfiria, miastenia gravis
- Ciąża
- Brak współpracy pacjenta uniemożliwiający kontrolowane oddychanie przez nos
- Spożycie posiłku bezpośrednio przed zabiegiem

Kiedy rozważyć inne metody zamiast podtlenku azotu

- Gdy konieczna jest pełna kontrola bólu i świadomości — preferowane znieczulenie miejscowe łącznie z innymi technikami lub znieczulenie ogólne.
- Gdy pacjent ma duże potrzeby uspokojenia wymagające silniejszych leków — rozważyć sedację doustną lub dożylną pod opieką anestezjologa.

Czas trwania zabiegu i minimalna ilość wizyt w celu osiągnięcia oczekiwanego efektu

Czas trwania zabiegu sedacji wziewnej podtlenkiem azotu jest uzależniony od czasu trwania właściwego leczenia i wynosi od **15 minut do około 1,5 godziny**. Minimalna ilość wizyt to **jedna**.

Negatywne następstwa i działania niepożądane sedacji wziewnej podtlenkiem azotu

Najczęstsze, krótkotrwałe objawy

- Łagodne zawroty głowy
- Uczucie oszołomienia lub euforii
- Mrowienie skóry twarzy, rąk, stóp
- Uderzenia gorąca
- Suchość w jamie ustnej
- Przejściowe osłabienie koncentracji lub pamięci

Częste do umiarkowanych

- **Nudności i wymioty** — zwłaszcza po spożyciu posiłku przed zabiegiem
- **Senność** — utrzymująca się krótkotrwale po zabiegu
- **Łagodna dezorientacja lub zaburzenia percepcji**

Rzadkie, ale możliwe powikłania

- **Nasilone reakcje nudnościowe prowadzące do wymiotów podczas zabiegu** — ryzyko aspiracji przy dużej senności
- **Reakcje alergiczne na elementy aparatury (np. materiały maski)**
- **Przejściowe zaburzenia równowagi** utrudniające samodzielne poruszanie się bez obserwacji

Rzadkie poważne zdarzenia

- **Hipoksja** wynikająca z niewłaściwej mieszanki gazów lub niedrożności dróg oddechowych
- **Nagłe pogorszenie stanu układu oddechowego** u pacjentów z ciężkimi chorobami płuc
- **Nasilenie istniejących zaburzeń neurologicznych** (np. u chorych na stwardnienie rozsiane)
- **Depresja oddechowa** przy jednoczesnym podaniu innych depresantów ośrodkowego układu nerwowego

Działania odległe i przewlekłe (przy nadużyciu lub długotrwałej ekspozycji)

- W bardzo rzadkich przypadkach neuropatie związane z długotrwałym narażeniem na duże dawki

Czynniki zwiększające ryzyko działań niepożądanych

- Spożycie posiłku bezpośrednio przed zabiegiem
- Oddychanie przez usta (zmniejsza skuteczność i może zwiększyć niepożądane efekty)
- Współistniejące choroby układu oddechowego, serca, zaburzenia neurologiczne
- Użycie alkoholu, opioidów, benzodiazepin lub innych leków działających depresyjnie na OUN
- Cięża i niektóre choroby metaboliczne

Postępowanie przy wystąpieniu działań niepożądanych

- **Zaprzestanie** podawania podtlenku azotu i natychmiastowe podanie 100% tlenu.
- **Monitorowanie parametrów życiowych:** saturacja, oddech, świadomość.
- **Przy nudnościach i wymiotach:** pozycja boczna, ocena ryzyka aspiracji, leczenie przeciwwymiotne jeśli konieczne.
- **W przypadku objawów poważnych:** zapewnienie drożności dróg oddechowych, przywołanie pomocy medycznej, rozważenie hospitalizacji.

Informacja praktyczna dla pacjenta

- Objawy zwykle ustępują szybko po zakończeniu podawania gazu i 5–30 minutach obserwacji.
- Nie należy prowadzić pojazdów ani obsługiwać maszyn precyzyjnych bezpośrednio po zabiegu, jeżeli występuje oszołomienie.
- Przed zabiegiem poinformuj lekarza o wszystkich lekach, chorobach przewlekłych, ciąży oraz o ostatnim posiłku.

Przewidywane efekty zabiegu

Uspokojenie uzyskuje się wdychając podtlenek azotu za pomocą specjalnej maseczki zakładanej na nos. Po krótkim czasie odczuwane jest przyjemne oszołomienie, istotnie obniżony jest poziom lęku i dodatkowo występuje słabe działanie przeciwbólowe (wymagane jest dodatkowe znieczulenie miejscowe w celu osiągnięcia całkowitej bezbolesności zabiegu).

Ze względu na szybkość pojawiania się i ustępowania sedacji wziewnej metoda jest bardzo szeroko stosowana na świecie. Nie pozwala na rozwinięcie się lęku do poziomu uniemożliwiającego kontynuowanie leczenia oraz wspomaga działanie środków miejscowo znieczulających.

W trakcie sedacji pacjent często nie zdaje sobie sprawy z czynności wykonywanych w czasie zabiegu. Zdolności percepcyjne są znacząco osłabione. Często nie poznaje się igły i strzykawki. Pacjenci, u których wystąpiły halucynacje, w ogóle nie pamiętają samego zabiegu, co dla wielu jest bardzo pożądane.

Halucynacje dotyczą głównie uczucia latania, pływania lub lewitowania w powietrzu, gdyż podtlenek azotu znieczulając całe ciało, znosi poczucie grawitacji. Przebywanie w stanie sedacji jest bardzo przyjemne.

Działanie antylękowe sedacji wziewnej pod względem siły odpowiada działaniu sedacji doustnej (podanie doustnych leków uspokajających). Zastosowanie sedacji wziewnej umożliwia niejednokrotnie wyleczenie pacjenta z lęku, którego nabył w przeszłości.

Zachowanie się w trakcie zabiegu

- **Maska zakładana na nos musi być szczelna** i pozostawać na miejscu przez cały okres sedacji.
- **Nie wolno oddychać przez usta!** Należy oddychać tylko i wyłącznie przez nos.
- **Nie wolno mówić w trakcie sedacji**, ponieważ podtlenek azotu jest usuwany przez usta, co zmniejsza jego siłę działania.

Sposoby postępowania po wykonaniu zabiegu

Oddychanie czystym tlenem przez 5 minut po zakończeniu sedacji eliminuje 95% podtlenku azotu, który ulega wydaleniu przez płuca, a kolejne 5% jest wydalone po okresie około 20 minut po zakończeniu leczenia.

W związku z tym po sedacji pacjent pozostaje przez około **30 minut pod obserwacją lekarza w poczekalni**. Po tym okresie czasu **nie ma przeciwwskazań do prowadzenia pojazdów mechanicznych oraz obsługi maszyn precyzyjnych**.

Potwierdzam, że:

Powyższe zasady przeczytałem/-am i zrozumiałem/-am. Jednocześnie oświadczam, że miałem/-am nieskrępowaną możliwość zadawania pytań dotyczących planowanego leczenia, związanego z nim ryzyka i możliwości wystąpienia powikłań oraz, że uzyskałem/-am zrozumiałe dla mnie wyczerpujące odpowiedzi.

Potwierdzam, że miałem/am sposobność przeczytania i pełnego zrozumienia terminologii i słów zawartych w Zgodzie na sedację wziewną podtlenkiem azotu oraz odnoszących się do niej wyjaśnień.

Oświadczam także, że nie zataiłem/-am żadnych istotnych informacji o moim stanie zdrowia, przebiegu dotychczasowego leczenia czy przyjmowanych leków, będąc świadomym wynikających z

tego faktu konsekwencji zdrowotnych. O wszelkich zmianach stanu mojego zdrowia zobowiązuję się powiadomić lekarza prowadzącego.

Przyjmuję do wiadomości, że w/w informacje są danymi poufnymi. Zostałem/-am poinformowany/-a o tym, że w przypadku niedostatecznego, domowego utrzymywania higieny jamy ustnej może dojść do stanu zapalnego tkanek zębów oraz dziąsła i kości, a w konsekwencji utraty prac protetycznych.

Zostałem/-am poinformowany/-a o niekorzystnym wpływie palenia tytoniu na ostateczny wynik leczenia stomatologicznego. Zobowiązuję się do przestrzegania zaleceń lekarskich oraz do zgłaszania się na kontrole w wyznaczonych terminach.

Zostałem/-am poinformowany/-a o alternatywnych możliwościach leczenia, z zaniechaniem leczenia włącznie. Zostałem/-am poinformowany/-a o towarzyszącym ryzyku innych metod i konsekwencjach wynikających z zaniechania leczenia.

Rozumiem, że tak jak w przypadku wszystkich procedur ogólnomedycznych i stomatologicznych, pozytywne efekty leczenia nie są zagwarantowane. Ponadto, sedacja wziewna podtlenkiem azotu jest podejmowana w celu usunięcia konkretnego problemu (stres i lęk pacjenta) i może nie wyeliminować innych ukrytych problemów.

Sedacja wziewna podtlenkiem azotu nie zapewnia bezbolesności zabiegu stomatologicznego — wymagane jest dodatkowe znieczulenie miejscowe. W wyjątkowych sytuacjach (np. brak współpracy ze strony pacjenta lub np. ustny tor oddychania) sedacja wziewna podtlenkiem azotu może nie dać zamierzonego efektu terapeutycznego.

Znam również i akceptuję koszty związane z prowadzeniem leczenia w sedacji wziewnej podtlenkiem azotu. Zgodę wyrażam po podjęciu samodzielnej decyzji, na której podjęcie miałem/-am wystarczającą ilość czasu.

Wyrażam zgodę na wykonanie dokumentacji radiologicznej i fotograficznej. Zgoda obejmuje wykonanie dokumentacji wyłącznie w celach medycznych, diagnostycznych lub edukacyjnych. Wiem, że mogę odwołać zgodę na leczenie.

Potwierdzam, że nie jestem w ciąży / nie choruję na choroby przewlekłe, które mogłyby wpłynąć na przebieg sedacji.

Rozumiem, że lekarz wykonujący zabieg zastrzega sobie prawo do odmowy wykonania zabiegu w przypadku nieprzestrzegania zaleceń przedzabiegowych (np. spożycie posiłku, infekcja).

Wyrażam zgodę na kontakt telefoniczny/SMS/mailowy w sprawach leczenia.

Wyrażam zgodę na kontakt telefoniczny lub mailowy w sprawach leczenia z lekarzem wystawiającym skierowanie na leczenie stomatologiczne w sedacji podtlenkiem azotu.

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych przez Stomatologia Rodzinna Wi-Dent w celu realizacji świadczeń zdrowotnych zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 (RODO).

Zgoda na leczenie

Niniejszym, zgodnie z art. 32–35 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty oraz art. 16–18 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, wyrażam zgodę na leczenie stomatologiczne w sedacji wziewnej podtlenkiem azotu przez:

Imię i nazwisko lekarza:

Data:

Podpis i pieczęć lekarza dentysty:

Czytelny podpis pacjenta / rodzica / opiekuna: